

**KERESKEDELMI ISMERETEK
KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ
A MINTAFELADATOKHOZ**

Jövedelmezőség

1. Jövedelmezőség tervezése 19 pont

Egy papír-írószerbolt 2018. évi árbevétele 85 000 ezer Ft. Az üzlet 24%-os árrésszínvonalat ért el, a forgalmazási költségek összege 13 000 ezer Ft. Számítsa ki az üzlet eredményét!

Feladat:

1.1. Készítse el az üzlet jövedelmezőségi kimutatását! A táblázat tartalmazza az adatokat ezer Ft-ban és az árbevétel %-ában is! *Kerekítési pontosság ezer forint, tized %*

Jövedelmezőségi kimutatás

Megnevezés	Adatok 1000 Ft-ban	Adatok az árbevétel %-ában
Árbevétel	85 000	100,0
ELÁBÉ	64 600	76,0
Árréstőmeg	20 400	24,0
Forgalmazási költség	13 000	15,3
Eredmény	7 400	8,7

Táblázat szerkesztése, cím feltüntetése 1 pont

Rovatok helyes feltüntetése 1 pont

Megadott adatok beírása 1 pont

ELÁBÉ színvonal = $100 - 24 = 76 \%$ 2 pont

ELÁBÉ = $85\,000 * 0,76 = 64\,600$ ezer Ft 2 pont

Árréstőmeg = $85\,000 - 64\,600 = 20\,400$ ezer Ft 2 pont

vagy $85\,000 * 0,24 = 20\,400$ ezer Ft 2 pont

Eredmény = $20\,400 - 13\,000 = 7\,400$ ezer Ft 2 pont

Eredmény színvonal = $7\,400 / 85\,000 = 0,0870 = 8,7\%$ 2 pont

1.2. Írjon legalább négy példát a vállalkozás forgalmazással kapcsolatos költségeire!

- **üzlet bérleti díja**
- **energia felhasználás költsége**
- **anyagfelhasználás (csomagolóanyag, pénztárgép szalag, tisztítószer) költsége**
- **dolgozók munkabére,**
- **bérek közterhei**
- **anyagköltség**
 - **marketing költségek**
 - **bolti gépek, berendezések javítási költségei**
 - **bolti gépek, berendezések amortizációja stb.**

4 pont

Statisztikai alapismeretek

1. A forgalom elemzése

11 pont

Egy ruházati üzlet 2017. évi forgalma 102 850 ezer Ft. A forgalom 35%-a férfi ruházati cikkek értékesítéséből származik, 20%-a gyermekruházat-, a maradék pedig női ruházat eladásából.

2018-ra a férfi ruházat árufőcsoportból 62 000 ezer Ft forgalmat terveztek, gyermekruházat esetén a forgalom 2 %-os csökkenésével, női ruházat esetén 5%-os növekedéssel számoltak.

2018. évi tényleges forgalom az alábbiak szerint alakult:

Termékcsoport megnevezése	Forgalom (ezer Ft)
Női ruházat	51 250,0
Férfi ruházat	61 320,0
Gyermek ruházat	22 325,0

Ön az üzlet forgalmának összetételét és a tervek teljesítését vizsgálja.

Kerekítési pontosság: száz Ft és tized %!

Feladat:

a.) Számítsa ki a 2017. évi forgalmi adatokat árucsoportonként!

2017-es forgalom (férfi ruházat): $102\,850 \cdot 0,35 = 35\,997,5$ ezer Ft 1 pont

2017-es forgalom (gyermek ruházat): $102\,850 \cdot 0,20 = 20\,570$ ezer Ft 1 pont

**2017-es forgalom (női ruházat): $102\,850 - (35\,998 + 20\,570) = 46\,282,5$ ezer Ft
1 pont**

vagy: $Vm\%$ 2017 (női ruházat): $100 - (35 + 20) = 45\%$

2017-es forgalom (női ruházat): $102\,850 \cdot 0,45 = 46\,282,5$ ezer Ft

b.) Számítsa ki a 2018. évi tervezett forgalmat árucsoportonként és összesen!

**2018-as forgalom (gyermek ruházat): $20\,570 \cdot 0,98 = 20\,158,6$ ezer Ft
1 pont**

**2018-as tervezett forgalom (női ruházat): $46\,282,5 \cdot 1,05 = 48\,596,6$ ezer Ft
1 pont**

**2018-as tervezett forgalom összesen: $62\,000 + 20\,158,6 + 48\,596,6 = 130\,755,2$ ezer Ft
1 pont**

c.) Számítson tervteljesítési viszonzyszámokat árucsoportonként és átlagosan is!

Vtt% (férfi ruházat): $\frac{61320}{62000} = 98,9\%$ 1 pont

Vtt% (női ruházat): $\frac{51250}{48596,6} = 105,5\%$ 1 pont

Vtt% (gyermek ruházat): $\frac{22325}{20158,5} = 110,7\%$ 1 pont

**Összes tényleges forgalom 2018-ban: $51\,250 + 61\,320 + 22\,325 = 134\,895$ ezer Ft
1 pont**

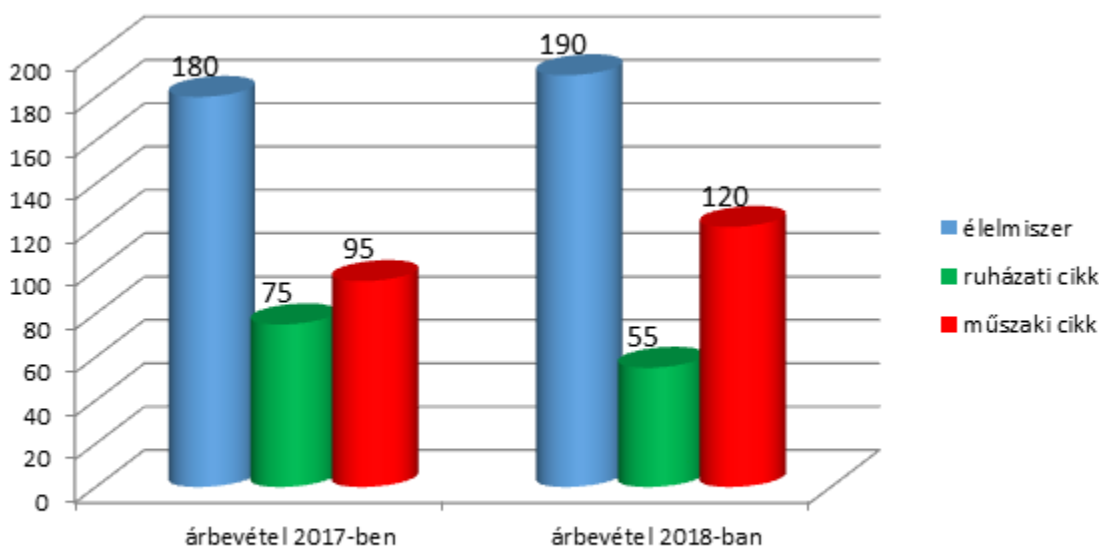
Vtt% (átlagosan): $\frac{134895}{130755,2} = 103,2\%$ 1 pont

2. A forgalom elemzése

18 pont

Egy kereskedelmi vállalkozás által forgalmazott árucsoportok árbevétel adatait oszlopdiagram segítségével ábrázoltuk.

A vállalkozás árbevételének alakulása millió forintban

Feladat:

- a. Írja le, milyen összefüggést (mutatót) kell alkalmazni az időbeli változás vizsgálatára!
Írja le a képletét!

$$\text{Dinamikus viszonyszám} = \frac{\text{tárgyidőszak adata}}{\text{bázis időszak adata}}$$

1 pont

- b. Számítsa ki ezeket a viszonyszámokat árucsoportonként, és összesen!

Kerekítési pontosság: millió Ft, százalékos mutatóknál egy tizedesjegy.

Számítások:

Árbevétel 2017-ben = 180 + 75 + 95 = 350 M Ft **1 pont**

Árbevétel 2018-ban = 190 + 55 + 120 = 365 M Ft **1 pont**

Változás %-ban

élelmiszer = 190/180 = 1,0555 = 105,6% **2 pont**

ruházati cikk = 55/75 = 0,7333=73,3% **2 pont**

műszaki cikk = 120/95 = 1,2631 = 126,3% **2 pont**

összesen = 365/350 = 1,0428 = 104,3% **2 pont**

- c. Készítsen a diagram adataiból valamint a kiszámított mutatókból táblázatot!

Alkalmazza a táblázatkészítés szabályait!

Táblázat rajzolása, cím, rovatok helyes feltüntetése **1 pont**

Grafikon adatainak helyes beírása **1 pont**

Kiszámított adatok helyes beírása **1 pont**

Egy vállalkozás árbevételének alakulása árucsoportonként

árucsoport	árbevétel M Ft-ban		árbevétel változása %-ban
	2017	2018	
élelmiszer	180	190	105,5
ruházati cikk	75	55	73,3
műszaki cikk	95	120	126,3
összesen	350	365	104,3

- d. Hogyan változott a vállalkozás 2018. évi árbevétele az előző évhez képest? Egészítse ki a mondatot! **1 pont**

A vállalkozás árbevétele az előző évhez képest **növekedett.**

- e. Az árbevétel 2018. évi összetételét kell elemeznie. Határozza meg az egyes árucsoportok részarányát!

Számítások:

élelmiszerek részaránya = $190/365 = 0,5205 = 52,0 \%$ **1 pont**

ruházati cikkek részaránya = $55 / 365 = 0,1506 = 15,1 \%$ **1 pont**

műszaki cikkek részarány = $120/365 = 0,3287 = 32,9 \%$ **1 pont**

3. Indexek 20 pont

Egy ruházati üzlet azonos egységárat állapít meg a ballagásra forgalmazott termékféleségekre. Az alábbi táblázat az egyes cikkekből eladott mennyiségeket és árakat tartalmazza két időszakra vonatkozóan:

Feladat:

3.1. Számítsa ki a hiányzó adatokat, valamint az együttes (átlagos) érték, -ár,- és volumen indexeket! *Kerekítés: Ft adatoknál egész, %-os mutatóknál egy tizedes jegy.*

18 pont

áru fajta	bázisidőszak		tárgyidőszak		bázisidőszak árbevétele Ft	tárgyidőszak árbevétele folyó áron Ft	tárgyidőszak árbevétele változtatlan áron Ft
	eladott mennyiség db	nettó eladási ár Ft/db	eladott mennyiség db	nettó eladási ár Ft/db			
szoknya	100	5 600	90	6 000	560 000	540 000	504 000
blúz	80	4 200	90	4 300	336 000	387 000	378 000
nadrág	400	4 300	440	4 400	1 720 000	1 936 000	1 892 000
Összesen	-	-	-	-	2 616 000	2 863 000	2 774 000

Bázisidőszak árbevétele

szoknya = 100 * 5 600 = 560 000 Ft **1 pont**

blúz = 80 * 4 200 = 336 000 Ft **1 pont**

nadrág = 400 * 4 300 = 1 720 000 Ft **1 pont**

összesen = 560 000 + 336 000 + 1 720 000 = 2 616 000 Ft **1 pont**

Tárgyidőszak árbevétele folyóáron

szoknya = 90 x 600 = 540 000 Ft **1 pont**

blúz = 90 x 4 300 = 387 000 Ft **1 pont**

nadrág = 440 x 4 400 = 1 936 000 Ft **1 pont**

összesen = 540 000 + 387 000 + 1 936 000 = 2 863 000 Ft **1 pont**

Tárgyidőszak árbevétele bázis árakon

blúz = 90 x 5 600 = 504 000 Ft **1 pont**

szoknya = 90 x 4 200 = 378 000 Ft **1 pont**

nadrág = 440 x 4 300 = 1 892 000 Ft **1 pont**

összesen = 504 000 + 378 000 + 1 892 000 = 2 774 000 Ft	1 pont
Értékindeks = 2 863 000 / 2616000 = 109,4%	2 pont
Volumenindex = 2 774 000 / 2 616 000 = 106,0%	2 pont
Árindex = 2863000 / 2774000 = 103,2%	2 pont

3.2. A táblázat adatai alapján állapítsa meg, hogy mely termékek árbevétele nőtt illetve csökkent az árváltozás hatására!

A szoknyák értékesítéséből származó árbevétel csökkent, a másik két termék esetén viszont növekedett az árbevétel. **2 pont**

Készletgazdálkodás

1. Készletgazdálkodás

10 pont

A táblázat egy vállalkozás által forgalmazott árucsoportjainak 2018. évi értékesítési és készletadatait, valamint ezek forgási sebességével kapcsolatos adatait tartalmazza nettó eladási áron.

Feladat:

1.1. Számítsa ki a táblázat hiányzó értékeit!

Kerekítési pontosság: értékesítési és készletadatoknál százezer Ft, forgási sebesség mutatóinál egy tizedes jegy!

Egy vállalkozás készletgazdálkodása

Árucsoport	Értékesítés millió Ft	Átlagkészlet millió Ft	Forgási sebesség napokban	Forgási sebesség fordulatokban (fordulat/év)
Élelmiszer	252,0	21,0	30,0	12,0
Ruházat	76,0	9,5	45,0	8,0
Műszaki cikk	77,4	12,9	60,0	6,0
Összesen	405,4	43,4	38,5	9,3

Számítások:**Élelmiszer**

$$\text{Forgási sebesség napokban} = 21 * 360 / 252 = 30 \text{ nap} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{Forgási sebesség fordulatokban} = 360 / 30 = 12 \text{ fordulat/év} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{vagy } 252/21 = 12 \text{ fordulat/év}$$

Ruházat

$$\text{Értékesítés} = 9,5 * 8 = 76 \text{ M Ft} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{Forgási sebesség napokban} = 360 / 8 = 45 \text{ nap} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{vagy } 9,5*360/ 76 = 45 \text{ nap}$$

Műszaki cikk

$$\text{Forgási sebesség fordulatokban} = 360 / 60 = 6 \text{ fordulat/év} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{Átlagkészlet} = 77,4 / 6 = 12,9 \text{ M Ft} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{vagy } 60*77,4 / 360 = 12,9 \text{ M Ft}$$

Összesen

$$\text{Értékesítés} = 252 + 76 + 77,4 = 405,4 \text{ M Ft} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{Átlagkészlet} = 21 + 9,5 + 12,9 = 43,4 \text{ M Ft} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{Forgási sebesség napokban} = 43,4*360 / 405,4 = 38,5 \text{ nap} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{Forgási sebesség fordulatokban} = 405,4 / 43,4 = 9,3 \text{ fordulat/év} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{vagy } 360/38,5 = 9,35 = 9,4 \text{ fordulat/év}$$

2. Leltáreredmény meghatározása 14 pont

Egy élelmiszereket értékesítő kiskereskedelmi vállalkozás folyamatos készletnyilvántartást vezet. Az üzletben év végi leltározást végeznek. 2018. év adatai fogyasztói áron:

Forgalom: 530 000 ezer Ft

Nyitókészlet 41 700 ezer Ft

Árubeszerzés 520 500 ezer Ft

Árnövekedés miatti készletérték növekedés 3 200 ezer Ft

Vevőtől visszavett áru, göngyöleg 1 100 ezer Ft

Szállítónak visszaküldött, göngyöleg 2 850 ezer Ft

Selejtezés 21 ezer Ft

Forgalmazási veszteség az értékesítés %-ában 0,2%

Leltár szerinti árukészlet 32 453 ezer Ft

Feladat:

2.1. Állapítsa meg a könyv szerinti készlet értékét fogyasztói áron!

$$\text{Könyv szerinti zárókészlet} = 41\,700 + 520\,500 + 3\,200 + 1\,100 - 530\,000 - 2\,850 - 21 = 33\,629 \text{ ezer Ft} \quad \mathbf{4 \text{ pont}}$$

$$\text{Nyers hiány} = 33\,629 - 32\,453 = 1\,176 \text{ ezer Ft} \quad \mathbf{2 \text{ pont}}$$

$$\text{Forgalmazási veszteség} = 530\,000 * 0,002 = 1\,060 \text{ ezer Ft} \quad \mathbf{2 \text{ pont}}$$

$$\text{Dolgozók által megtérítendő hiány} = 1\,176 - 1\,060 = 116 \text{ ezer Ft} \quad \mathbf{2 \text{ pont}}$$

2.2. Határozza meg a leltáreredményt és röviden értelmezze mit jelent és milyen következményei vannak!

A leltáreredmény 116 ezer Ft leltárhiány.

Következménye: A nyers hiány értéke meghaladja a forgalmazási veszteség miatt megengedett értéket, így a dolgozóknak 116 ezer Ft kártérítési kötelezettsége keletkezett. **2 pont**

A hiány mértékével korrigálni kell a nyilvántartott készletértéket. **2 pont**

Árképzés

Árkalkuláció 11 pont

Egy zöldség – gyümölcs kereskedő nagy tételben szerzett be gyümölcsöt 220 Ft / kg nettó beszerzési áron.

Az értékesítés tervezése során két alternatívát mérlegel.

A) A teljes mennyiséget azonnal, egy tételben értékesíteni tudja a nettó beszerzési ár százalékában számított 9 % haszonkulcs alkalmazásával.

B) A saját üzleteiben szétválogatás után értékesítheti az árut. Az első osztályú gyümölcs nettó eladási ára 350 Ft/kg, míg a másod osztályú gyümölcs nettó eladási ára 230 Ft/kg.

Mintát vett a beszerzett mennyiségéből. Ez alapján a szállítmány 65%-a első osztályú, 35%-a másod osztályú. A szétválogatás abban az esetben gazdaságos, ha az így elérhető átlagos árrés legalább 50 forinttal magasabb, mintha szétválogatás nélkül értékesítené a készletét. Adjon tanácsot a kereskedőnek, hogy melyik alternatívát válassza!

Kerekítési pontosság: egész Ft és %.

Feladat:

- a. Határozza meg a válogatás nélkül elérhető árrést és nettó eladási árat!

Számítások

$$\text{árrés} = 220 * 0,09 = 19,8 = 20 \text{ Ft} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{nettó eladási ár} = 220 + 20 = 240 \text{ Ft} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

- b. Határozza meg a szétválogatás esetén elérhető átlagos nettó eladási árat, árrést és az elérhető átlagos haszonkulcsot a beszerzési ár %-ában!

Számítások

$$\text{átlagos nettó eladási ár} = 350 * 0,65 + 230 * 0,35 = 308 \text{ Ft} \quad \mathbf{2 \text{ pont}}$$

$$\text{átlagos árrés} = 308 - 220 = 88 \text{ Ft} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

$$\text{átlagos HKb} = 88 / 220 = 0,4 = 40 \% \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

- c. Mi indokolja azt, hogy szétválogatás esetén magasabb árrést vár el a kereskedő? Legalább két tényezőt nevezzen meg! **2 pont**

- az átválogatás munkaigényes, a dolgozóknak munkabért, ez után járulékot kell fizetni
- a tárolás, árukezelés, speciális tárolási körülmények biztosítása hosszabb időt vesz igénybe, ez költségekkel jár
- az esetleges csomagolás, 1. osztályú termék címkézése anyagfelhasználással jár (csomagolóanyag, címke költsége)
- a hosszabb tárolás során előfordulhat áruromlás, apadás miatti súlyvesztés, ez növeli a forgalmazási veszteséget

- d. Adjon tanácsot a kereskedőnek, hogy melyik alternatívát válassza! Számítással támassa alá és szövegesen indokolja javaslatát!

A válogatással illetve a nélkül elérhető árrés különbsége:

$$\mathbf{88 - 20 = 68 \text{ Ft}} \quad \mathbf{1 \text{ pont}}$$

vagy $\mathbf{88 - 50 = 38 \text{ Ft}}$

A kereskedőnek érdemes szétválogatva értékesíteni az árut, mert így az magasabb áron tudja értékesíteni a termékét. Az elérhető átlagos árrés 68 forinttal magasabb, ami meghaladja az előzetes elvárást.

vagy: 38 Ft-tal magasabb árrést érhet el a szétválogatással, mint a minimális célként kitűzött 50 Ft. **2 pont**